

Anna Lukešová: *Interaktivní narativita*
(posudek vedoucího diplomové práce)

Předložená diplomová práce je jedním z prvních původních českých pokusů vyrovnat se po teoretické i prakticko-interpretaci stránce s projevy interaktivního narativu, k němuž v průběhu 20. století směřoval jistý typ beletristického vyprávění implicitně a jenž byl tematizován explicitně s nástupem hypertextu či kybertextu a nabízející se možnosti využití „otevřeného“ interaktivního textu pro účely psaní a publikování beletristických narativních textů. Proto má práce zcela logicky „úvodový“ charakter a snaží se zmapovat jak výkladový potenciál „tradiční“ textové naratologie pro dané typy textů, tak i typologii stěžejních produktů interaktivní narativity.

Práce je důsledně členěna a výkladově promyšlena tak, aby čtenáře prováděla nejpodstatnějšími konceptuálními a pojmovými trsy. Z důvodů své „úvodovosti“ si její přehledový charakter žádá, aby se jednotlivým zkoumaným aspektům nevěnovala vyčerpávajícím způsobem, ba ani aby nepokrývala svým výkladem všechna relevantní témata. Proto nemůže kapitola o teoretických přístupech zohlednit veškeré naratologické i jiné lingvistické, sémiotické, kognitivní či naratologické koncepty, ale musí pracovat se zvoleným synekdochickým vzorkem. Ten je používán kultivovaně a obezřetně; Anna Lukešová se velice dobře vyvarovává paušalizujících zjednodušení či plédování pro dílčí řešení, jež by byla podávána jako řešení univerzální. Stejně tak oceňuji i zvolenou výkladovou dikci a styl: Práce je zatížena odkazováním k teoretickým konceptům či praktickým textům přiměřeně a je jí možné vnímat i tehdy, když čtenář není obeznámen s konkrétním provedením u jednotlivých naratologů, teoretiků interkace či beletristů. I terminologie je zřetelná a koherentní, aniž by činila dikci práce zaumnou a nezřetelnou.

Diplomantka prokázala schopnost najít si v odborné literatuře několik produktivních pojetí, která ji inspirují a jejímu přístupu konvenují (Aarseth, Švelch). Tato pojetí zprostředkovává a domýšlí, aniž by zabředávala do detailního parafrázování. Oceňuji i to, že Anna Lukešová reflektuje, co je v českém prostředí a v prostředí tradiční textové naratologie běžně známým a sdíleným východiskem a co je naopak třeba přiblížit parafrázováním a citováním. Sumarizace problematiky interaktivního narativu na sjednocené pole si nutně žádá výsekovitou dekontextualizaci jednotlivých pojetí; i zde postupuje diplomantka v duchu akademické pečlivosti a dané citáty či parafráze touto dekontextualizací významově nemodifikuje. Dobře zvládnuté jsou i vývojové příběhy (ten a ten s pojetím přišel, ten a ten je rozvinul, ta a ta nesouhlasila), které jsou pro žánr „úvodové“ práce opět nevyhnutelné.

Za dobře zvolené považuji i vybrané narativní útvary, o něž se opírá interpretační část práce; zde se diplomantka mohla pochopitelně opírat i o ta díla, která byla dosavadním bádáním o interaktivním narativu „objevena“ jako díla splňující dané parametry ve všech či v některých ohledech, ale i tak je ucelený výklad smysluplně koncipovaný a jen v některých případech (Apollinairovy kaligramy) sklouzává do podoby výkladového fragmentu, který plní pouze roli povinných cviků.

Oceňuji i ochotu a schopnost diplomantky směřovat od popisu problematiky k závěrům, vyjadřovat určitá řešení za pomoci schémat a vycházet čtenáři vstříc tím, že do textu nabízí diplomantka český překlad, zatímco pod čarou uvádí původní jazykové znění. Při práci s teoretickými koncepty se také diplomantka, myslím, dokázala vyvarovat přeinterpretovávajících posunů a zkreslení. Jako střízlivé a produktivní hodnotím i závěry, k nimž se při ohledávání problematiky v její komplexnosti dobírá. Jako velice užitečný se mi jeví i soupis literatury, který upozorňuje na podnětné texty, jež dosud nejsou součástí kanonického povědomí.

Oceňuji i typografické provedení práce, stejně jako poměrně pečlivou redakci, která drží počet překlepů a stylistických šokbrtnutí v míře zcela běžné a přijatelné.

Jako celek hodnotím diplomovou práci Anny Lukešové jako práci zralou, originální a podnětnou, protože nejen shrnuje u nás dosud víceméně neznámou a nereflektovanou problematiku, ale vykazuje i znaky výkladových a myšlenkových schopností diplomantčiny. Je myslím evidentní, že si zde našla téma, jemuž by bylo možné se i nadále věnovat a obrysová řešení dále rozvíjet a prohlubovat. Práci jednoznačně **doporučuji k obhajobě.**

V Praze dne 16. 5. 2010

Prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.